



Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. VIII. Aliæ quædam objectiones contra electionem post prævisa
merita: Vbi etiam de mente S. Thomæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

nostram sufficientiam, sed in nobis facta per gratiam, etiam ipsa, gratia nuncupatur; non ob aliud, nisi quia gratis datur; neque ideo, quia meritis non datur, sed quia data sunt & ipsa merita, quibus datur.

IV. Gloria ideo datur gratis, quia ob merita datur, quae dantur gratia.

Hinc ergo constat, S. Augustinum propterea vitam aeternam, quando datur (quod fit per voluntatem executivam) esse gratiam, & gratis dari, quia id, intuitu cuius datur, nempe gratia, & bona opera ex gratia facta, dantur gratis. Ad quam rem cap. 8. de Gratia & libero arbitrio, sic scribit: *Vita aeterna sine dubio, quae bona vite redditur, Dei gratia est, & ipsa enim gratis datur, quia gratis datur & illa, cui datur, nempe gratia.* Haec ille. Imò ibidem addit, nullo alio modo posse dissolvi hanc quaestionem, nempe quomodo vita aeterna fit gratia, nisi quia datur intuitu operum, quae oriuntur à gratia.

V. Aliam efficacem voluntatem respectu gloria in Deo non ponit S. Augustinus, quam executivam.

Frustra ergo quaeritur in S. Augustino alia voluntas efficax circa gloriam, quam haec executiva, per quam dicantur electi, cum, ut ait loco supra lect. 5. citato ad Simplicianum, nullus eligatur, nisi distans ab eo qui rejicitur, id est qui merita habet, quibus alter caret: ergo electio secundum S. Augustinum est dependenter ab operibus praevius, sicque juxta ipsum eadem est voluntas eligens ad gloriam, & voluntas executiva, cum sequatur opera, nec aliam electionem quam hanc unquam agnovit S. Augustinus. Quod etiam docet lib. de correptione & gratia, cap. 13. & de spiritu & litera cap. 32. & alibi.

VI. Gratia in radice eligitur ad gloriam.

Hoc etiam modo explicanda est Scriptura, dum ait nos electos esse gratis, in radice nimirum, quia scilicet voluntas Dei decernens gloriam nititur in fundamento gratiae, & operum à gratia precedentium, & hac de causa vocatur gratuita.

VII. Quid juxta S. Augustinum sit discretio ex massa perditionis.

Ad primam Confirmationem supra, num. 2. positam dico, per discretionem illam ex massa perditionis intelligere S. Augustinum ipsam praedestinationem, quatenus est praeparatio beneficiorum Dei; per hanc enim operatur Deus illa omnia, vocationem scilicet, justificationem, perseverantiam &c. per quae electi gloriam seu salutem consequuntur.

VIII. Quid secundum S. Augustinum sit Propositum voluntatis divinae.

Nunc ad argumentum supra ntm. 2. ex S. Augustino factum, Respondetur Propositum illud juxta ipsum esse voluntatem dandi auxilium congruum ad fidem, & gratiam, ac bona opera, & perseverantiam; quae omnes voluntates constant unum integrum Propositum perducendi hominem ad vitam aeternam. Quae de causa reprobi dicuntur ab ipso non esse vocati secundum Propositum: ceteri enim vocentur ad finem, & sapè etiam ad gratiam, & bona opera per auxilia congrua, non tamen habent auxilium congruum ad perseverandum; reliqua autem auxilia, sicut sine hoc non sufficiunt ad perducendum hominem ad caelum, ita reliquae voluntates, ut voluntas vocandi congruè ad fidem & bona opera, &c. sine voluntate dandi auxilium congruum ad perseverandum, non constituunt propositum, sicut nec conflant totam & adaequatam Praedestinationem.

Propositum, ex variis divinis voluntatibus constituitur.

IX. Tota Praedestinationis series non potest adire sub merito.

Hinc ergo constat totam seriem Praedestinationis cadere non posse sub merito; una quidem illius pars objectiva mereri aliam potest, ut bona opera merentur gloriam: prima tamen vocatio haberi ex meritis nequit, cum sit omnis meriti, seu bonorum operum, ex gratia factorum fundamentum. Et per haec patet responsio ad id quod objici solet ad Romanos octavo, v. 28. *Diligen-*

tibus Deum omnia cooperantur in bonum, iis qui secundum Propositum vocati sunt Sancti.

SECTIO OCTAVA.

Aliae quaedam objectiones contra electionem post praevia merita:

Vbi etiam de mente

S. Thomae.

OBJICITUR septimò: quisquis ordinatè & connaturaliter operatur, prius finem intendit, quam eligat media, vel ea applicet: ergo Deus, cujus operatio omnis est ordinatissima, prius gloriam intendere debet, quam media ad illius consecutionem ordinata, bona scilicet opera det vel adhibeat: ergo datur electio ad gloriam antequam sint, nedum praevideantur opera. Respondetur, quicquid sit de rebus mere physicis, in moralibus tamen, maxime quando finis conferri debet ob merita, ordinatissimum procedendi modus est, ut prius sint & praevideantur opera, quam Deus eorum intuitu gloriam, seu praemium dare intendat: esto enim contrarium non sit impossibile, ut supra lect. tertià ostendi, maxime tamen connaturalis via est, ut merces laborem, corona certamen, praemium merita supponat, etiam in intentione; id siquidem in humanis semper fere contingere videmus: imò cum una haec voluntas executiva sufficiat, quae nimirum Deus vult gloriam dare propter merita, frustra quis aliam requisiverit, ut lect. praecedente declaratum est.

I. Obj. in connaturali operandi modo prius intenditur finis, quam media.

Alia circa intentionem est de finem physico, aliud de moralibus.

Dices, si Deus antecedenter ad merita non habeat voluntatem efficacem circa gloriam, quare dat praedestinatim media efficacia, reprobis tantum sufficientia. Respondetur, quia vult: occulto, ut ait S. Augustinus hom. 3. in Joannem, *judicio, non injusto, & cujus ratio, ut alibi ait, in caelo apparebit, esto hic nos lateat.* Sicut in contrarià sententià, ideo Deus hos eligit ad gloriam, non alios, quia vult: in quo situm est profundissimum Praedestinationis mysterium, quod mirari nos jubent Patres, non indagare, dicente de eà Apostolo ad Romanos. 9. v. 20. *O homo, tu quis es, qui respondeas Deo.* Quare, loquens hac de re Sanctus Augustinus Homil. 53. in Joannem: *Exclamemus, inquit, cum Apostolo, O altitudo divitiarum sapientiae & scientiae Dei, quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viae ejus.* Nullam ergo aliam voluntatem circa gloriam praedestinatorum habet Deus ante eorum merita praevia, quam inefficacem illam, qua *vult omnes homines salvos fieri, electis juxta & reprobis communem.*

II. Deus alii dat media efficacia, alii sufficientiam, cum, scilicet efficacia, meriti quia vult.

Quam voluntatem circa gloriam habet Deus ante praevia merita.

Urgebis, si Deus inefficaciter tantum intendat finem, non potest adhibere media efficacia; ergo alia in Deo statuenda est voluntas, quae gloriam intendat, praeter inefficacem illam, & conditionatam, per quam aequaliter vult salutem reprobis & praedestinatorum. Respondetur, si sola ratio adhibendi media esset finis, verum esset antecedens, sed media diversas ob causas adhiberi possunt; licet namque ratio motiva sit finis, variae tamen aliae esse possunt rationes, quas vocant impulsivas, quibus moveri quis potest, ut talia vel talia media adhibeat. Sic ergo in praesenti, licet Deus ex intentione illa gloria moveatur ad media, ut aiunt, quoad substantiam, seu ad aliqua media, vel auxilia danda, quod tamen haec vel illa

III. Offenditur quomodo Deus efficacia auxilia adhibere possit, licet inefficaciter tantum intendat gloriam.

Deus ex voluntate saluandi oia, movetur ad media aliqua adhibenda.

vel illa tribuat in particulari, congrua vel incongrua, id facit, vel quia vult, vel ad bonum interdum aliorum; per hanc enim gratiam, quam aliqui recipiunt, disponuntur ut aliorum salutem promoveant, vel quia connaturalius dari huic potest in his circumstantiis auxilium congruum, quam alteri, ut fuscè ostensum est supra, Disp. 38, sect. tertiâ, num. 7. & octavo.

IV. Negare videtur S. Thomam electionem ante prævisa merita.

V. Mens S. Thomæ declaratur.

Quo sensu dicat S. Thomas, merita non esse causam voluntatis divinæ.

VI. Cur affirmet S. Thomas præscientiam meritorum non esse causam prædestinationis.

VII. S. Thomas prædestina-

Objiciunt ultimò S. Thomam hic, q. 23, art. 5, dicentem præscientiam meritorum non esse causam, vel rationem Prædestinationis: & in Corpore articuli ait nullum fuisse ita insanæ mentis, qui diceret merita esse causam divinæ prædestinationis, ex parte actus prædestinantis.

Sed hoc secundum explicare omnes debent, cum S. Thomas ibidem, & fides ipsa doceat, bona opera esse causam meritoriam gratiæ & gloriæ; idem autem est, ut supra, sect. 2, num. 6. & 7. ostendi, mereri præmium, & mereri voluntatem dandi præmium, seu movere præmiantem ut illud velit conferre. Quando ergo dicit Sanctus Doctor nullum fuisse tam insanæ mentis, qui diceret, merita esse causam divinæ prædestinationis ex parte actus &c. solum vult, aut non posse ea esse causam physicam voluntatis divinæ, ut loco proximè citato notavi, aut ideo hoc rejicit, quia sonare videtur Deum velle per actus realiter distinctos, ut insinuare videtur hic, q. 19, art. 5. quo se in præsentem remittit. At verò merita esse causam moralem, seu motivam voluntatis divinæ, nunquam negat S. Thomas.

Ad primum autem, dum scilicet asserit præscientiam meritorum non esse causam prædestinationis, dicendum S. Thomam his verbis loqui de Prædestinatione, non prout tantum est electio ad gloriam, sed prout etiam voluntatem dandi gratiam & auxilia, adeoque totam seriem prædestinationis, à primâ vocatione, usque ad collationem gloriæ includit, ut postea se explicat: hoc autem modo clarum est, non posse merita esse causam, vel rationem prædestinationis, ut ibidem ostendit Doctor Angelicus contra Pelagianos.

Imò, vel hinc probatur S. Thomam esse nostræ sententiæ; cum enim eâ solum ratione dari nolisset causam Prædestinationis, quatenus scilicet

est completa, seu ut primam etiam vocationem, totamque adeo Prædestinationis seriem includit: cum inquam, solum neget posse dari causam Prædestinationis prout est volitio dandi primam vocationem; admittit posse Prædestinationis, seu voluntatis divinæ dari causam quoad alias partes Prædestinationis, sicque merita movere, seu esse causam moralem volitionis dandi gloriam. Unde capite octavo ad Romanos versus illum explicans: Quos præcipit, & prædestinavit, &c. Quidam, inquit, dicunt quòd præscientia meritorum malorum & bonorum, est ratio Prædestinationis & Reprobationis; & hoc rationabiliter diceretur, si Prædestinatio solum respiceret vitam æternam, que datur meritis.

Hoc ipsum ex eodem S. Doctore ulterius ostenditur: hic enim art. 5. merita docet esse causam gloriæ: hoc autem intelligi alio modo nequit, quam quòd moveant divinam voluntatem ad volendum dare gloriam. Merita quippe non influunt physicè in gloriam ex parte objecti, sed in genere tantum causæ moralis meritoria, quæ intentionaliter solummodo influit, ut sæpius dictum est. Unde in prima dist. 41, quæst. 1, art. 3. hac de re disputans, tandem ait: Vult Deus ut iste habeat gloriam, non ille, quia iste est dignus, non ille; ergo secundum S. Thomam voluntas Dei prædestinans quoad gloriam habet causam.

Hæc sunt præcipua quæ ex S. Doctore circa Prædestinationem afferuntur, & ubi quæstionem tractat in terminis. Quando ergo hic, art. 4. & quæst. 6. de veritate, & alibi ait Prædestinationem supponere electionem & dilectionem, solum velle videtur, ut in Corpore articuli insinuat, exercitium quod in tempore fit, præsupponere electionem, seu dilectionem, tam respectu gratiæ, quam gloriæ, quæ fuit ab æterno. Quando verò Sanctus Thomas hac quæstione 23, artic. 7. Corpore ait numerum Prædestinatorum esse certum, singulari quadam definitione, intelligit, certo hominum & Angelorum numero seriem auxiliorum congruorum à Deo conferri, quibus cooperando, salutem consequentur.

tionem præcipit post prævisa merita.

VIII. Docet S. Th. dari causam volitionis divinæ.

IX. Quo sensu prædestinatio supponat electionem & dilectionem.

